

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

תוכן

- א. כל הלילה כשר ... קצירה וספירה בלילה.....1
- הדרן עלך הקורא למפרע.....2
- ב. הקורא את המגילה עומד ויושב.....3
- ג. בשני וחמישי בשבת במנחה קורין שלשה אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא.....3
- ד. הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה.....4
- ה. בראשי חדשים ובחולו של מועד קורין ארבעה אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא.....4
- ו. ביום טוב חמשה ביום הכפורים ששה.....4
- ז. בשבת שבעה.....5
- ח. אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן.....5
- ט. מה שאין כן בתורה.....6
- י. מנין לרב שלא ישב על גבי מטה וישנה לתלמידו על גבי קרקע.....8
- יא. מימות משה ועד רבן גמליאל לא היו למדין תורה אלא מעומד משמת רבן גמליאל ירד חולי לעולם והיו למדין תורה מיושב.....8
- יב. קראה אחד קראה שנים יצאו מה שאין כן בתורה.....8
- יג. בתורה אחד קורא ואחד מתרגם ובלבד שלא יהא אחד קורא ושנים מתרגמין.....9
- יד. בהלל ובמגילה אפילו עשרה קורין ... כיון דחביב יהיב דעתיה.....10
- טו. מקום שנהגו לברך יברך... לא שנו אלא לאחריה אבל לפניה מצוה לברך.....11
- טז. כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן.....12
- יז. אין פוחתין מעשרה פסוקין בבית הכנסת וידבר עולה מן המנין.....13
- יח. והאידינא דכולהו מברכי לפניה ולאחריה.....15

דף כא.

א. כל הלילה כשר ... קצירה וספירה בלילה

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

בליל שני של פסח¹ אחר תפלת ערבית מתחילין לספור העומר, ואם שכח לספור בתחלת הלילה הולך וסופר כל הלילה. שכל שלא עבר הלילה לא נפיק עדיין מכלל הכתוב תמימות תהינה.

אם טעו² ביום המעונן וברכו על ספירת העומר, חוזרים לספור כשתחשך. והמדקקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים³, וכן ראוי לעשות. ובדיעבד אם בירך בין השמשות יצא, ונכון שיחזור ויספור בצה"כ בלי ברכה⁴.

המתפלל עם הצבור מבעוד יום⁵ בין השמשות⁶, והוא רוצה לדקדק כזכר ולמנות לאחר צאת הכוכבים, מונה עמהם בלא ברכה, ויכוין⁷ שאינו רוצה לצאת ידי המצוה אם אזכור אח"כ בלילה למנות⁸. ואם יזכור בלילה יברך ויספור. ואפילו ענה אמן על ברכת הקהל.

שכח ולא בירך כל הלילה⁹, יספור ביום¹⁰ בלא ברכה¹¹.

הדרן עלך הקורא למפרע

¹ שו"ע ונו"כ תפ"א

² שו"ע ונו"כ שם ב

³ שמן הדין היה אפשר להקל לספור משתחשך אף קודם צה"כ דבה"ש הוא ספק לילה ואולינן לקולא בספק דרבנן בספירה בזה"ז שהוא מדרבנן לרוב הפוסקים אלא דמ"מ אינו נכון להכניס עצמו לספק לכתחלה ולהכי המדקקים ממתנינים עד צה"כ שהוא בודאי לילה. מ"ב שם יד

⁴ משום דלהרבה פוסקים ספירה בזמן הזה דאורייתא, ולהכי אין לספור על ספק לילה. שער הציון שם ס"ק כ

⁵ ויש מפרשים שהכונה לפלג המנחה עיין ביאור הלכה שם ד"ה מבעוד יום.

⁶ שו"ע ונו"כ שם ג

⁷ ודוקא אם מתכוין שלא לצאת אבל בסתמא יצא למ"ד דמצות א"צ כונה ואף דפסקינן בסימן ס' דמצות צריכות כונה אפשר לענין ברכה שצריך להזכיר שם שמים צריך לחוש להך דעה. מ"ב שם יז

⁸ ויוציאין אז ידי ספירה לפוסקים דס"ל דספירה בזה"ז דרבנן וקאמר המחבר דהוא ימנה עמהם פן ישכח אח"כ ויחשוב בדעתו אם אזכור אח"כ בלילה למנות אין אני רוצה לצאת בספירה זו. מ"ב שם מז

⁹ שו"ע ונו"כ שם ז

¹⁰ כדעת הבה"ג בהלכות עצרת דבדיעבד ספירת יום עולה לספירה וכן משמעות הרמב"ם בפרק ז מתמידין ומוספין דפסק נקצר ביום כשר, וידוע דרחמנא תלה ספירה בקצירה, דכתיב מהחל הרמש בקמה תחל לספור ונו'. אמנם יש לדחות, כמו שכתבו התוספות במגילה שם, דאפילו אם נאמר דקצירה ביום כשר, לספירה בעינן תמימות דוקא, ואפשר שזהו כונת המגן אברהם בסעיף קמ"ג, ואין צריך להגהת המחצית השקל, וכן הסכים המאירי בשלהי פרק ב דמגילה, דאף דעיקר מצות ספירה בלילה, מכל מקום בדיעבד סופר ביום בברכה. ועיין בתשובת משכנות יעקב שמצדד גם כן לדינא כבה"ג ומיישב קושית התוספות שער הציון שם ס"ק מג

¹¹ דיש לחוש לדעת הפוסקים דאין זמן ספירה אלא בלילה וכשמברך ביום הוא לבטלה מיהו מכאן ולהבא סופר בכל לילה בברכה ולא הוי כדילג יום אחד לגמרי שאינו סופר עוד בברכה. מ"ב שם לד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ב. הקורא את המגילה עומד ויושב

קורא אדם¹² את המגילה בין עומד בין יושב אבל לא יקרא בצבור, יושב לכתחלה, מפני כבוד הצבור. ובשעת הדחק יכול לקרוא בסמיכה כצריך להשען על דבר מה¹³. ומפני שהוא משום כבוד הצבור, אם רצו הצבור למחול על כבודם רשאים הם בכך¹⁴.

הברכה בין לפני בין לאחריה¹⁵ יברך בעמידה בין אם קורא ביחיד, ובין אם קורא בצבור¹⁶. וגם השומעים את הברכה, כיון שיוצאין על ידי שמיעה משום דשומע כעונה, צריכין גם כן לעמוד¹⁷.

ואסור לחזן לקרות את המגילה עד שאומרים לו קרא, שלהוציא הצבור הוא ענין כבוד ואין ראוי לאדם לחלוק כבוד לעצמו כל זמן שלא כבדוהו. וכל זה באינו קבוע לכך אבל בש"ץ קבוע שמינוהו לכך, א"צ להמתין¹⁸.

נהגו¹⁹ שהש"ץ הבעל קורא מתעטף בטלית בין בקריאת הלילה ובין בקריאת היום, ושניים עומדים, אחד מימינו ואחד משמאלו.

ודע, כי רשאים הצבור למחול על כבודם וליתן רשות לבעל קורא לשבת בעת קריאת המגילה.

ג. בשני וחמישי בשבת במנחה קורין שלשה אין פוחתין מהן

ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא

בשני ובחמישי בשחרית²⁰, ובדיעבד כל היום²¹, ובשבת במנחה, מוציאין ספר תורה קורין שלשה קרואים, אין פוחתים מהם ואין מוסיפין עליהם, ואין מפטירין בנביא²².

¹² שו"ע ונו"כ תרין א

¹³ ביאור הלכה שם

¹⁴ כה"ח שם ה

¹⁵ בן איש חי פ' תצוה סעי' ד

¹⁶ מ"א שם פרי מגדים א"א תרין ס"ק א והכלל, כל ברכה שאין בה הנאה לגוף, בעמידה, מה שאין כן שחיטה חלה וקידוש היום אף שחוב עליו דומין לנהנין, וכמו שנתבאר [אשל אברהם סימן ח ס"ק ב]:

¹⁷ שער הציון שם ס"ק א

¹⁸ מ"ב שם ג

¹⁹ מקור היים להוות יאיר סי' תרצ"ב, כה"ח סי' תרצ"ב סק"א בשם בן איש חי ומועד לכל חי.

²⁰ שו"ע ונו"כ או"ח קלה א

²¹ שמכל מקום לכתחלה מצוה להקדים. מ"ב שם א

²² משום בטול מלאכה לעם וגם אין מפטירין מטעם זה

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ואם היו ב' חתנים בבית הכנסת²³ והם ישראלים, מותר להוסיף לקרות ד', כדי שיוכלו שניהם לעלות לתורה, שבשבילם הרי ימים אלו כיו"ט שמותר להוסיף, וה"ה לשני בעלי ברית, שיו"ט שלהם הוא. אך כתבו האחרונים שאין נוהגין כן²⁴.

ד. הפותח והחותם בתורה מברך לפניו ולאחריה

בזמן המשנה²⁵ היה המנהג שהראשון שבקרואים היה מברך הברכה לפניו, והאחרון היה מברך הברכה לאחריה, והאמצעים כולן היו יוצאין בברכתן. ואח"כ בזמן הגמרא התקינו שכל אחד יברך לפניו ולאחריה, כמו שנהוג היום.

ה. בראשי חדשים ובחולו של מועד קורין ארבעה אין פוחתין

מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא

בראש חודש²⁶ לאחר אמירת ההלל אומר קדיש תתקבל²⁷ וכו' ומוציאין ס"ת וקורים בו ארבע קרואים, אין פוחתין מהם ואין מוסיפין עליהם ואין מפטירין בנביא.

וכן בימי חול המועד סוכות²⁸, וחול המועד פסח²⁹, לאחר שאומרים הלל אומרים קדיש תתקבל ומוציאין ס"ת וקורין בו ארבעה.

ו. ביום טוב חמשה ביום הנפורים ששה

²³ רמ"א שם

²⁴ מ"ב שם ג

²⁵ מ"ב רפב ג

²⁶ שו"ע ונו"כ תכג א

²⁷ וכלל הוא דכל יום שיש בו מוסף אומרים קדיש תתקבל, אחר הלל דהוא סיומא דתפלת שחרית. מ"ב שם

א

²⁸ שו"ע ונו"כ תרסג א

²⁹ שו"ע ונו"כ תצ"ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ביום טוב ראשון³⁰ ושביעי של פסח³¹, בשבועות³², בסוכות³³ ובראש השנה בשני הימים³⁴, מוציאים שני ספרים, בראשון קוראים חמישה קרואים. ובשני קורא המפטיר מפרשת פינחס, את קרבן המוספין של אותו החג.

ביום הכפורים³⁵ מוציאים שני ספרים, בראשון קורים ששה, מפני שקדושתו יותר משאר יום טוב שאסור בכל מלאכה, לפיכך מוסיפין אחד ואין מוסיפין יותר³⁶. ובשני מפטיר קורא בשני בפינחס ובעשור לחודש.

ז. בשבת שבעה

בשבת לאחר קדיש תתקבל שאחרי תפילת שחרית מוציאים ס"ת³⁷ וקורין בו שבעה קרואים. ואם חל יו"ט או יום הכפורים³⁸ בשבת קוראים את קריאת היום טוב³⁹, אך מחלקים ומעלים שבעה קרואים. ובשבת חול המועד פסח⁴⁰ וסוכות, קוראים שבעה קרואים (שמות פרשת כי תשא לג פסוק יב) – ויאמר משה אל ה' ראה אתה אמר אלי העל את העם הזה וגו' עד (שם לד פסוק י) אשר אני עשה עמך.

ח. אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן

בקריאת התורה בשבת אם רצה להוסיף על שבעה הקרואים מוסיף, וי"א⁴¹ שזה בזמנם שהראשון שבקרואים היה מברך הברכה לפניו, והאחרון היה מברך הברכה לאחריה, אך היום שכל אחד מהקרואים מברך לפניו

³⁰ וכן בחו"ל ביום טוב שני

³¹ שו"ע ונו"כ תפח א

³² שו"ע ונו"כ תצד א

³³ שו"ע ונו"כ תרנט א ומ"ב ב

³⁴ שו"ע ונו"כ תקפד ב

³⁵ שו"ע ונו"כ תרכא א

³⁶ מ"ב שם א

³⁷ שו"ע ונו"כ רפב א

³⁸ שו"ע ונו"כ תרכא יא

³⁹ שו"ע ונו"כ תקפד ב

⁴⁰ שו"ע ונו"כ תץ ה

⁴¹ מ"ב שם ס"ק ד

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

ולאחריה, כנזכר אין כדאי להוסיף⁴² להרבות בברכות⁴³, אך במקום הצורך כגון חתונה או ברית מילה וכדומה אין לחוש לזה.

אך גם כשמוסיפים נכון שלא להוסיף הרבה מפני טורח הצבור⁴⁴, ובמקום שיש לחוש לתרעומות איזה אנשים⁴⁵ כשלא יקראו להם לתורה, א"צ לדקדק בזה⁴⁶.

י"א⁴⁷ שמותר לקרות עולים הרבה, אף על פי שקרא זה מה שקרא זה, וחוזר ומברך, אין בכך כלום. ויש אוסרים⁴⁸ וכן נהגו, חוץ מבשמחת תורה, שנהגו כסברא הראשונה להרבות בקרואים⁴⁹.

ביום טוב י"א⁵⁰ שמותר להוסיף על מנין הקרואים. וי"א⁵¹ שביו"ט אין להוסיף, וכן נהגו, מלבד בשמחת תורה שמוסיפין. כדי שיזכה כל אחד לקרוא בתורה בעת סיום התורה

וכשחל יום טוב בשבת⁵² לכו"ע מותר להוסיף על שבעה, כמו בשאר שבתות השנה. וכי בשביל שניתוסף בו קדושת יום טוב נגרע ממנו המעלה של שאר שבתות.

אך כשחל יוה"כ בשבת טוב לכתחלה שלא להוסיף על שבעה, משום שראשי הפרשיות מכוונים שמסיימים בדברי כפרה⁵³.

ט. מה שאין כן בתורה

⁴² בשו"ת חת"ס או"ח סי' ק"ע ובפמ"ג סי' קל"ה א"א סק"ה, שו"ת מחנה חיים ח"ג סי' י"ג שנהגו להוסיף עליית "אהרון"

⁴³ ובמעשה רב (מנהגי הגר"א זי"ע אות קל"ב), שו"ת צמח צדק או"ח סי' ל"ה (אות ז') בשם זקינו (הרב בעל התניא זי"ע), הקפידו שלא להוסיף לעולם, ומעמם כמבואר הכא בשם מג"א שבזמנינו שכל אחד מברך אין להוסיף ברכות בכדי, עיין שם. וכשיש צורך הוסיפו עוד מניינים (בתים) לקריאת התורה (ראה בהגהות וציונים לשו"ע הרב הנדמ"ח הערה כ"ב).

⁴⁴ בא"ר סק"ג בשם זקינו מוהרא"ש מפראנ ז"ל שלא להוסיף יותר על שלושה מפני טורח הציבור. ובאוצר החיים (אות קע"ו) בשם הד"ח מצאנו זי"ע שלא להוסיף יותר מחמשה הוספות. ובמנחת שבת שם בשם ס' עמה"ש בשם רבי לייב אבד"ק בריסק שלא לעשות יותר מששה הוספות כדי שלא יהיה התוספת מרובה על העיקר

⁴⁵ וכן המנהג, ומשום ברכה שאינה צריכה לא שייך, דהא הברכה נתקנה בצבור מפני כבוד התורה, וכמו שכתב הפרי מגדים. שער הציון שם ס"ק ו

⁴⁶ מ"ב שם ה

⁴⁷ דעת המחבר שם ב

⁴⁸ רמ"א שם

⁴⁹ י"א שה"ה בחתונה אבל מנהגנו שלא לקרוא לזה מה שקרא כבר אחד אף בחתונה לבד בש"ת נוהגין כרמ"א. מ"ב שם י

⁵⁰ רמב"ם פ' י"ב מה"ת ותשובת מהר"ם וב"י

⁵¹ ר"ן פרק הקורא

⁵² מ"ב שם ו

⁵³ מ"ב שם. ואפשר במקום שנותנין העולין הרבה מעות לצדקה המיקל לא הפסיד. מ"ב תרכא ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

הקורא בתורה בעיבור צריך לקרות⁵⁴ מעומד, ואפילו לסמוך עצמו לכותל או לעמוד, אפי' סמיכה קצת שאם ינטל אותו דבר לא יפול אסור⁵⁵, וכן העולה לתורה והגבאי⁵⁶ צריך לעמוד עם הקורא. ולמדו חז"ל דבר זה מדכתיב (דברים ה פסוק כח) וְאִתָּה פֶּה עֹמֵד עִמָּדִי מִשְׁמַע אֲפִילוּ הַשָּׁמַיִם הַמִּקְרָא לְמֹשֶׁה הָיָה עֹמֵד כְּבִיכּוֹל וְאִ"כ כ"ש שכל ישראל היו עומדין מפני אימת הקדוש ברוך הוא הנותן אותה, ואמרו חכמים עוד כשם שניתנה באימה כך אנו צריכין לנהוג בה באימה, ומ"מ בדיעבד שקראה מיושב יצא וא"צ לחזור ולקרות⁵⁷.

ואם הוא בעל בשר, חולה, או זקן הרבה שקשה לו עמידה בלי סמיכה מותר לסמוך, אך יזהר שישמוך קצת ולא יסמוך כ"כ עד שאם ינטל אותו דבר יפול. ואם א"א לו לסמוך כי אם באופן זה, והוא צריך סעד לתומכו מותר גם בזה, אך לא ישען על המפה שעל השלחן שתשמיש קדושה הוא, אלא על השלחן עצמו⁵⁸.

אם הס"ת ארוך וגבוה ואי אפשר לקורא ולעולה לראות בראש הדף אם לא כששוחזן עצמם סמוך לס"ת, או שראיתו של הקורא או העולה חלשה וזקוק לשחות ולהתקרב, ועי"ז בא לידי סמיכה על השלחן יש להתיר, שהרי נראה לכל שאין סמיכה זו דרך גאוה⁵⁹, אך יזהרו שאחר שיקרא השורות העליונות מראש העמוד ויגיע בחצי העמוד, או קרוב לו שאפשר לו לראות היטב בלי סמיכה, יזקוף משחייתו כדי שלא יצטרך להיות סמוך כלל.

שליח צבור⁶⁰ שיודע לקרוא בתורה בטעמיה ובדקדוקיה, וחלה ברגליו עד שנעשה נכה ל"ע, והוא מרותק לכסא גלגלים, אם יכול להתאמץ בעזרת אנשים אחרים שיקימוהו ויכול לעמוד ולהיסמך על התיבה, רשאי להיות שליח צבור ולקורא בתורה⁶¹, אבל אם אינו יכול לעמוד כלל, אפילו על ידי סמיכה גמורה, אין להתיר לנכה כזה להיות שליח צבור ולקורא בספר תורה מיושב.

⁵⁴ שו"ע ונו"כ קמא ד

⁵⁵ מ"ב שם ב

⁵⁶ מ"ב שם ה

⁵⁷ מ"ב שם א

⁵⁸ מ"ב שם ד

⁵⁹ שוהו כשעומד זקוף וסמוך אבל זה שעומד מומה וכפוף עמידה באימה הוא ויכול לעמוד סמוך. מ"ב שם ה

⁶⁰ ילקוט יוסף קריאת התורה ובית הכנסת סימן קמא – דיני קורא ומקרא סעיף ב

⁶¹ וכן כתב המהרש"ל בים של שלמה (פרק קמא דחולין ס"ס מח), שגם נכה ובעל מום כשרים להיות שליח צבור, שאדרבה הפי' ה' להשתמש בכלים שבורים. ע"ש. וכן מתבאר בשו"ת התשב"ץ חלק ג (סימן קיג). ע"ש. ואמנם המנן אברהם שם כתב על פי הוזהר הקדוש שאין למנות בעל מום כשליח צבור וכו'. וכן כתב בחות יאיר (סימן קעו). וע"ע באיתן אריה (סימן קיד, דף רסה סעי"א), ובספר דעת תורה (סימן נג, דף צז ב). ע"ש. ואין ראייה מדברי מרן השלחן ערוך שסומא יורד לפני התיבה די"ל שזה באקראי, ולא למנותו שליח צבור דרך קבע. וכמו שכתב בחלק בשו"ת מהר"י ברונא (סימן כה). וכתב, שראה באור זרוע שאין למנות שליח צבור בעל מום, ונתן סמך לזה שתפלה חשיבא עבודה, ועבודה שבלב היא, ובקידושין (סו ב) אמרינן כשהוא שלם ולא חסר, לאפוקי בעל מום. ע"ש. ומכל מקום לדינא נראה להקל בנידון דידן, וכמו שכתב באורך בשו"ת איתן

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

בית חולים⁶² שנמצאים בו חולים המוגבלים במגבלות שונות, ומספר גדול מהחולים אינם מסוגלים לברך את ברכת העליה לספר תורה, שאינם יכולים לבטאות את הברכה בעזרה מובנת, אך הם בהכרח מלאה. ואין שם חולים אחרים המסוגלים לברך, מותר להוציא ספר תורה ולהעלותם לתורה, באופן שיבטאו היטב על כל פנים את השם ומלכות שבברכה. ומותר לענות אחריהם אמן.

י. מניין לרב שלא ישב על גבי מטה וישנה לתלמידו על גבי

קרקע

לא ישב הרב על הכסא⁶³ ותלמידיו על הקרקע, אלא או הכל על הארץ או הכל על הכסאות. וי"א דוקא כשהגיעו התלמידים לכלל סמיכה, אבל אם לא הגיעו לסמיכה, הרב יושב על הכסא והם על הקרקע.

יא. מימות משה ועד רבן גמליאל לא היו למדין תורה אלא

מעומד משמת רבן גמליאל ירד חוליי לעולם והיו למדין

תורה מיושב

ובראשונה⁶⁴ היה הרב יושב ותלמידיו עומדין, ומקודם חורבן בית שני נהגו הכל ללמד לתלמידים והם יושבין מפני שירדה חולשה לעולם ולא היה ביכולתן לעמוד וזהו דתנן בשלהי סוטה משמת ר"ג בטל כבוד התורה.

דף כא:

יב. קראה אחד קראה שנים יצאו מה שאין כן בתורה

כבר התבאר במסכת ראש השנה דף כז. בקריאת התורה בעל הקורא קורא בקול העולה לספר תורה⁶⁵ חייב לקרוא בפיו בלחש את הקריאה, מתוך

אריה הנז', ושאר לדברי הזוהר הקדוש אין לפוסלו. ואם אינו יכול לעמוד כלל, אפילו על ידי סמיכה גמורה, אין להתיר לנכה כזה להיות שליח צבור ולקרוא בתורה מיושב. כדמוכח בכף החיים (סימן קמא אות ו), שלא הותר לחולה לקרוא בספר תורה אלא לכל היותר על ידי סמיכה, אבל בישיבה ממש לא. ע"ש. וכן עיקר.

בהערות שם

⁶² שם

⁶³ שו"ע ונו"כ יו"ד רמו ט

⁶⁴ רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ד הלכה ב, ערוך השולחן שם סעיף כג

⁶⁵ שו"ע ונו"כ קמא ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

הספר תורה, יחד עם השליח צבור. ולא יקרא בקול מכיון ששתי קולות אינם נשמעים. י"א⁶⁶ שלא ישמיע לאזניו. וי"א⁶⁷ שאפילו משמיע לאזניו ליכא למיחש. וצריך עיון למעשה⁶⁸.

ואינו יכול לצאת ידי חובה בשמיעה בלבד מהשליח צבור מטעם "שומע כעונה", דבקריאת ספר תורה שאינה חובת יחיד, לא אמרינן "שומע כעונה". ואם אינו קורא בלחש את הקריאה, יש לחוש שברכותיו הן ברכות לבטלה⁶⁹. ולפיכך על השליח צבור הקורא בתורה להעיר תשומת לב העולים לתורה, ויאמר להם לפני שיברכו שיקראו עמו בלחש את הקריאה. ואם שמעו לו מוטב, ואם לאו אין צריך לחזור על הקריאה.

ג. בתורה אחד קורא ואחד מתרגם ובלבד שלא יהא אחד קורא ושנים מתרגמין

נהוג היה בימים קדמונים ועדיין נוהג זה במקהלות התימנים, שבעת הקריאה עומד אחד ומתרגם את הקריאה. ואין הקורא⁷⁰ רשאי להגביה קולו יותר מן המתרגם, והמתרגם לא יגביה קולו יותר מן הקורא, ואין המתרגם רשאי לתרגם עד שיכלה הפסוק מפי הקורא, ואין הקורא רשאי לקרות פסוק אחר עד שיכלה התרגום מפי התורגמן, ואין התורגמן נשען לא לעמוד ולא לקורה אלא עומד באימה וביראה, ולא יתרגם מתוך הכתב אלא על פה, ואין הקורא רשאי לסייע לתורגמן שלא יאמרו תרגום כתוב בתורה, והקטן מתרגם על

⁶⁶ דעת המחבר שם והביא ראיה מזוהר פרשת ויקהל (רו). ואסיר למקרי בספרא דאורייתא, בר חד בלחודוי, ובלא צייתין ושתקין, בגין דישמעון מלין מפומיה, כאילו קבילו לה התיא שעתא מפורא דסיני. ומאן דקרי באורייתא, להוי חד קאים עליה, ושתקי. דלא ושתמע בר דבור חד בלחודוי, לא תרין דבורין, לשון קדש חד, וחד הוא, ולא תרין דבורין, ואי תרין משתקחין בס"ת, גריעותא דרזא דמהימנותא איהו וגריעותא דיקרא דאורייתא אשתכח בס"ת, ובעי חד קלא. מתרגם חד. ורזא דא קליפה ומוחא. בלא שתקין, וחד קארי, דכתיב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר איהו לעילא, וכל עמא לתתא, דכתיב ויתיצבו בתחתית הקהר. וכתיב ומשה עלה אל האלהים.

⁶⁷ דעת הרמ"א שם שאף שיותר טוב שלא להשמיע לאזניו מ"מ אם משמיע ג"כ ליכא למיחש דלא עדיף מתפלה שתקנו ג"כ בלחש ואפ"ה משמיע לאזניו כבסימן ק"א ס"ב ה"נ כן. ולפי מה שפסק הגר"א שם בתפלה גופא והביא ראיה לזה מירושלמי, משמע דסבירא לה דלכתחלה טוב יותר שישמיע לאזניו, וגם מדברי זוהר ליכא סתירה לזה, כמו שכתב גם המגן אברהם שם וכן פסקו שארי אחרונים שם, אם כן כיון דהזוהר מדמה קריאת התורה לתפלה אם כן גם בקריאת התורה אין קפידא כלל אם משמיע לאזניו. שער הציון שם ס"ק יב

⁶⁸ שער הציון שם אך בכפ החיים כתב שהעיקר כמחבר ויראה לזוהר ולקרא בלחש מאד אחר הבעל קורא שלא ישמע קולו. כמש"כ בחיד"א בעבודת הקודש

⁶⁹ דלא מסתבר שיברך העולה על קריאת הש"ץ. מ"ב שם י
⁷⁰ רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יב הלכה יא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

ידי גדול ואין כבוד לגדול שיתרגם על ידי קטן, ולא יהיו המתרגמים שנים כאחד אלא אחד קורא ואחד מתרגם.

יד. בהלל ובמגילה אפילו עשרה קורין ... כיון דחביב יהיב דעתיה

כבר התבאר במסכת ראש השנה דף כו. אפילו עשרה⁷¹ בני אדם יכולין לקרות ההלל כאחד, ושאר הציבור שומעין ויוצאים ידי חובתן בשמיעה.

וכן בקריאת המגילה⁷² בפורים אפילו שנים, ואפילו עשרה, יכולים לקרותה ביחד⁷³, ויוצאים הם והשומעים מהם. ואף ששני קולות היוצאים כאחד אין שומעין יפה אפילו אחד מהם, כמו שנתבאר, מכל מקום ההלל וקריאת המגילה חביבים על הציבור ונותנין דעתם יפה לשמוע אותו, ולכן יכולין לשמוע אותו יפה אף כשהרבה קולות יוצאין מכל אחד.

ומטעם זה⁷⁴ אין למחות בב' וג' בעלי בתים האוכלים בבית אחד וממתינים זה על זה בקידוש היום, ומקדשים כולם כאחד ובני ביתם שומעים מהם ויוצאים ידי חובתם, לפי שהקידוש הוא חביב עליהם ונותנים דעתם יפה לשמוע אותו, ומכל מקום יותר טוב שלא ימתנו זה על זה, שטוב יותר שלא יקדשו בבת אחת במקום בו צריכים להוציא אחרים⁷⁵.

אולם⁷⁶ גם בקריאת המגילה באם מרגיש בעצמו שמבלבלים ליה הקולות וש"א לו לשמוע כל התיבות בודאי לא יצא.

⁷¹ שו"ע ונו"כ תפח ותרמד ב

⁷² שו"ע ונו"כ תרצ ב, וכיון שכן פשוט הוא באם מרגיש בעצמו שמבלבלים ליה הקולות וש"א לו לשמוע כל התיבות בודאי לא יצא מ"ב שם ד

⁷³ ומבואר בלשון המחבר שאפילו לכתחלה יכולים לקרוא כמה בני אדם בבת אחת, וכן הוא גם כן לשון הברייתא, וכן מבואר עוד ביותר בתוספתא שם, ועוד מבואר כן בסוגיא דראש השנה דף כ"ז לענין שתי הצוצרות מן הצדדין, וכפי מסקנת הגמרא שם דאידי דחביבא יהיב דעתיה, וכן כתבו הרשב"א והר"ן בסוגיא דמגילה, אכן מלשון הרמב"ם משמע לכאורה דלענין דיעבד מיתנייה האי דינא (ואולי יש לדחות דלישנא דמתניתין נקט וכדרכו, והוי אתי שפיר טפי מה דמסיים וגדול קורא עם הקטן, עיין שם דמשמע אפילו לכתחלה, וצריך עיון), וכן מבואר ביותר במאירי במגילה שם וכפשטה דמתניתין דקתני קראו שנים יצאו, ובברייתא דקאמר אפילו עשרה וכו' נראה דגרסי שם גם כן יצא וכבמתניתין, עיין שם במאירי [אחר כך מצאתי שכן הוא הגרסא ברבנו חננאל]. ולפי זה צריך לומר דגבי שופר שהתירו תרי קלי אף לכתחלה משום דמצותה בכך, וצריך עיון. שער הציון סימן תרצ ס"ק ד

⁷⁴ מ"ב תפח שם ח מהשו"ע הרב שם ד

⁷⁵ והפרי מגדים כתב דבשאר דברים חוץ ממה שהוזכר כאן אין כדאי, אף במקום שאין מוציאין אחד את חברו דמבלבלין זה את זה חוץ מראש השנה ויום הכפורים מפני שכל אחד סידורו בידו, עיין שם, ולא ידעתי הלא בברכת המזון מן נודה לך והלאה המנהג שמברכין ביחד בכל מקום. מ"ב שם, ושער הציון שם ס"ק ח

⁷⁶ מ"ב תרצב שם ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

במנון מצומצם לא יקראו כולם אלא ישמעו מבעל קורא אחד.

טו. מקום שנהגו לברך יברך... לא שנו אלא לאחריה אבל לפניה מצוה לברך

הקורא⁷⁷ את המגילה בין ביחיד ובין בציבור⁷⁸ מברך לפניה ג' ברכות – אשר קדשנו במצותיו וצונו על מקרא מגלה. ומברך – שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. ומברך – שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ואחד יכול לברך ושני קורא, ומנהג האשכנזים לחזור לברך שהחיינו בשחרית וכווין בברכת "שהחיינו" גם על מצות מתנות לאביונים. ומצות משלוח מנות איש לרעהו. ומצות סעודת פורים.

ולאחריה בימינו בכל מקום נוהגין⁷⁹ לברך ברוך אתה יידיה אלהינו מלך העולם. הרב⁸⁰ את ריבנו. והדין את דיננו. והנזקם את נקמתנו. והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו. והנפרע לנו מצרינו. ברוך אתה יידיה הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם. האל המושיע. ואין לברך אחריה אלא בצבור⁸¹. וגם בציבור של עשרה נשים יש לברך שהרי יש בכך פרסומי ניסא⁸²

אם לא בירך לא לפניה ולא לאחריה, יצא. ונהגו לומר בלילה אשר הניא עצת גוים, אבל לא ביום,

⁷⁷ שו"ע ונו"כ תרצב א

⁷⁸ מ"ב שם ה

⁷⁹ כי בנמרא איתא דברכה דלאחריה תליא במנהגא במקום שנוהגים לברך יברך. מ"ב ד

⁸⁰ אין לומר האל הרב כיון שכבר זכר השם שאמר אלהינו ויש גורסים האל ובא"ר הכריע כהשו"ע שאין לומר וכן אין לומר בא"י האל הנפרע רק בא"י הנפרע ע"ש. מ"ב שם ה

⁸¹ הנה בב"י כתב דא"ה כתב כן בשם הירושלמי ועיין בא"ר דהוכיח מכמה פוסקים דמברך אפילו ביחיד ועיין בביתאור הגר"א דמירושלמי ג"כ אין ראיה דלא קאי אלא אברכת התורה. ומ"מ נראה דאין כדאי לברך אחרי' דבלא"ה הברכה זו אפילו בצבור אינה חיובית ותליא במנהגא כדאיתא בנמרא ומי יאמר דנתפשט המנהג כהיום לברך ביחיד וכ"כ הפמ"ג דספק ברכות להקל. ביאור הלכה שם ד"ה אלא

⁸² מקראי קודש פורים סי' ל"ה ובהררי קודש שם, פורים המשולש – דבליצקי פ"ב סעי' ח' ובהערה שם בשם ס' משחא דרבוותא ועוד, ובס' הליכות בת ישראל פכ"ב סעי' י"ד כתב שהמנהג שאינן מברכות אף לא כשיש עשרה נשים

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

יש נוהגין שכל הקהל⁸³ מברכים ברכה זו בלחש יחד עם הבעל קורא, ובאם יש חשש שלא ישמעו כהוגן הברכה מהבעל קורא עקב הרעש והמהומה שמצוי אחרי גמר קריאת המגילה, כן ראוי לנהוג⁸⁴.

טז. כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן

כבר התבאר במסכת סוכה דף לט. שכל המצות מברך עליהם עובר כלומר קודם לעשייתן⁸⁵.

לפיכך בהנחת תפילין עריך לברך על התפלה של יד אחר הנחה על הקיבורת, קודם קשירתם, שקשירתם זו היא עשייתן וקודם לכן לכתחילה אין ראוי לברך שהרי קודם דקודם ועריך לקרב הברכה לעשיית המצוה בכל מה דאפשר. וכן בשל ראש, קודם שמהדקן בראשו כי ההידוק הוא מצות הקשירה. ועריך גם כן ליזחר שיזכה הברכה אחר שמונחים על הראש לא כאותן שמברכין בעודם בידם דא"כ הו"ל קודם דקודם⁸⁶. ובדיעבד יברך אפילו אח"כ שהי מצוה שמתמשכת על היום⁸⁷.

ומטעם זה היה נכון שמברך קודם נטילה, על נטילת ידים, אך נהגו שלא לברך עד אחר נטילה, משום דפעמים שאין ידיו נקיות, ומפני כך מברכין עליהם קודם נגוב, שגם הנגוב מן המצוה, ומקרי עובר ואם שכח לברך עד אחר נגוב, מברך אח"כ⁸⁸. ואינו דומה לשאר ברכות שעל מצוה דקי"ל שאם לא בירך מתחלה שוב אינו מברך אח"כ. ששונה כאן שלא היה ראוי לברך מקודם משום שפעמים שאין ידיו נקיות, אבל אם כבר בירך המוציא כתבו הפוסקים ששוב אינו מברך על נט"י. ויש ליזחר במה שנוהגין איזה אנשים שאומרים שאו ידיכם וממשיכין הדבר מלומר ענט"י עד לאחר הניגוב שלא כדן עושין⁸⁹.

וכן בהפרשת תרומות ומעשרות והפרשת חלה מברך קודם שיפריש⁹⁰, שכל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן. ובלבד שכבר מוכן להפריש שלא יהא עובר דעובר.

ודוקא אם אין רוצה לקרוא שם בפה רק ע"י ההפרשה נקבע לשם תרומה במחשבה, אבל אם רוצה לקרות לה שם מברך אחר ההפרשה, קודם שיקרא לה שם.

⁸³ אשל אברהם, בומשאטש, סי' זה

⁸⁴ שו"ת צי"א הי"א סי' מ"ה, וכ"ה בשו"ת רב פעלים שם שכן מנהגו

⁸⁵ או"ח כה סעי' ה

⁸⁶ או"ח כה ה

⁸⁷ מ"ב שם כו

⁸⁸ או"ח קנה יא

⁸⁹ מ"ב שם ס"ק מד

⁹⁰ רמב"ם ודרך אמונה תרומות ב טז ז ומעשר פ"א המ"ז שו"ע שלא עה פסקי חלה להרשב"א בסופו; הל' חלה שבתשב"ץ ח"ב סי' רצא סופ"ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

ואם הפריש וקרא עליהן שם תרומה ולא בירך שוב אינו מברך ואסור לדבר בין הברכה להפרשה.

י"א שברכת על המילה צריך לברך קודם המילה כדין כל הברכות שמברכין עובר לעשייתן, ויש מזהילים שמברכים בעת החיתוך⁹¹, שמכיון שמסיימים הברכה בגמר החיתוך הרי זהו עובר לעשייתן, וכן גמר המעוזה הוא הפריעה, וא"כ אף אם יחתוך קודם הברכה, עדיין הוא עובר לעשייתן. ואם הפורע הוא אחר יכוין לצאת בברכת המחלת.

יז. אין פוחתין מעשרה פסוקין בבית הכנסת וידבר עולה מזו המניין

הקורא בתורה בין בימות השבוע בין בשבתות ומועדים לא יפחות מלקרוא ג' פסוקים. אולם מתקנת עזרא שלא לקרא פחות מעשרה פסוקים, בימי שני וחמישי ושבת במנחה לשלושה קרואים⁹², ואף על גב שבפורים שאנו קורין ויבא עמלק ואין בו אלא ט' פסוקים שאני התם שנגמר העניין ולהתחיל מקודם מעניין אחר לא רצו הכמים.

ועכשיו נתפשט המנהג שקורין במנחה בשבת וב' זה' כל הפרשה הראשונה של הסדר שיקראו בשבת הבאה ככתוב בסידורים ומצויין הפסקת הפרשה לג' אנשים ואם שינה מסדר הזה אינו מעכב רק שעכ"פ לא יפחות לאחד פחות מג' פסוקים⁹³.

אם דילג פסוק אחד בב' זה' ושבת במנחה, וכן בחול המועד אם קרא עשרה פסוקים בלא פסוק המדולג, אינו חוזר כיון שישנה קריאה זו בשבת, ואם לאו חוזר⁹⁴. אולם אם לא דילג אלא קרא כסדרו י"א שאם היה ט' פסוקים יצא בדיעבד⁹⁵. ויש חולקים שלא יצא⁹⁶. ואף לדעה ראשונה טוב שיקראו בעבור עכ"פ בלא ברכה עוד ג' פסוקים.

ואם אחד מהקרואים לא קרא רק שני פסוקים ובירך לאחריה, הרי זה כמו שלא קרא וברכותיו לבטלה, וצריך לקרות עוד פעם אלו שני הפסוקים עם

⁹¹ עיין ערוה"ש רסה סעי' י

⁹² שו"ע ונו"כ קלז א

⁹³ מ"ב שם ס"ק ד

⁹⁴ ואע"ג שבתשעה סני כיון שיש ג' פסוקים לכל אחד מן העולין אבל במס' סופרים פ"א משמע דבעינן עשרה דווקא כיון שכן היתה התקנה [עמ"ג א"ס ק"ד] ויש שתי ריעותות שפיהת מ"י פסוקים וגם דילג באמצע ונרע טפי. מ"ב שם

⁹⁵ דעת המחבר שם ד. מ"ב שם ז

⁹⁶ ביאור הגר"א ושו"ת פנים מאירים מובא במ"ב יד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

עוד פסוק אחד, ואפילו אם בין הכל קראו עשרה פסוקים⁹⁷ ואפילו בשבת שקראו כבר ז' קרואים, אינו מועיל. מפני שאלו השני פסוקים הוי כלא נקראו ולא נתברכו.

ולענין ברכה לפניה כך דינו אם עדיין לא בירך ברכה אחרונה אף על פי שכבר גלל הס"ת והיה בדעתו לברך ונזכרו שלא קרא רק ב' פסוקים חוזר וקורא בלא ברכה לפניה אך אם נזכרו תיכף אחר שבירך ברכה האחרונה, נסתלקה קריאה הראשונה לגמרי⁹⁸. ולכן צריך לחזור ולברך לפניה ולהתחיל ממקום שהתחיל בקריאה הקודמת, כי קריאת שני פסוקים אלו לא עלו כלל, ועוד פסוק אחד עמו כדי להשלים ג' פסוקים⁹⁹.

גם אם כבר קראו לאחד העולה אחריו, ועלה לתיבה, יעמוד שם אותו האחר עד שיברך זה שנית, ויקרא הג' פסוקים, ויברך לאחריו ואח"כ יקרא זה שעלה אחריו.

אם כבר התחיל השני לברך או שסיים כל הברכה ונזכרו, יש לו להתחיל ממקום שהתחיל זה שלפניו כלומר אף שני הפסוקים הקודמים. ויסיים עוד פסוק ויברך לאחריה¹⁰⁰. והראשון יעמוד שם עד שיגמור זה, ואח"כ יברך הראשון שקרא שני פסוקים ויקרא להלן ממקום שסיים זה, ואם הראשון ירד כבר מהתיבה ואח"כ נזכרו יכולין לקרות אף לאחד להשלים הקרואים השלשה.

אולם כל זה בישראלים שעלו לתורה, אך אם עלה כהן ראשון, וקרא רק שני פסוקים ואח"כ בירך הלוי, ואז נזכר שטעה הכהן ולא קרא רק שני פסוקים, לא יתחיל הלוי אלא ממקום שפסק הכהן ויקרא מכאן ולהלן ג' פסוקים, ולא יקרא השני פסוקים הראשונים שקרא הכהן מכיון שיהיה פגם לכהנים הנמצאים שם, ואחר הלוי יקרא שני ישראלים להשלים מנין הקרואים כי הקריאה שקראו לכהן שני פסוקים כמאן דליתא דמיא.

בשבת וביו"ט שחרית שקראו לאחד מן העולים שני פסוקים ובירך לאחריה ונזכר שטעה י"א דבזה טוב יותר ששוב לא יקרא הוא בעצמו אלא יקראו אחר, וי"א דאף בשבת אין צריך לקרוא לאחר.

ואם קראו שני פסוקים וחצי אין צריך לחזור ולקרא¹⁰¹, והעולה אחריו יקרא שוב מתחילת הפסוק השלישי, ולפחות עוד שלשה פסוקים עמו.

⁹⁷ מ"ב שם יב

⁹⁸ אולם דעת המ"ז שכל שלא עלה האחר אחריו ובירך אינו חוזר לברך לפניה אלא ברכה זו שלאחריה לבטלה היא וברכה שעשה לפניה יועיל למה שיקרא עתה שוב ג' פסוקים וכן פסק בערוה"ש שם ה. ואפשר דאם עלה כהן ראשון וקרא שני פסוקים ועדיין לא עלה לוי שיוכל לחזור ולקרא ובלא ברכה לפניה שבכך אין פגם לכהן.

⁹⁹ ואם השנים שלפניו לא קראו רק ג' צריך הוא להשלים עד ארבעה פסוקים כדי שיהיה בצירוף עשרה פסוקים. ¹⁰⁰ ודעת שערי אפרים שמלבד שני פסוקים הקודמין יקרא עוד שלשה פסוקים, מטעם שהרי הוא לא כוון בברכתו על השני פסוקים הראשונים ולכך לא עולים לו בחשבון, עיין שם. שער הציון שם ס"ק יז

¹⁰¹ שו"ת אמרי יושר למהר"ם אריק וצ"ל ח"א סי' קמ"ג דפלונתת רב ושמואל במגילה (כ"ב ע"ב) בענין קריאת ב"פ וחצי היינו לכתחילה משום דכל פסוקי דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן, אבל בדיעבד רב נמי מודה דיצא. וכדברים האלו כתבו ג"כ בשו"ת הר צבי או"ח ח"א סי' ס"ו (ועיי"ש מעשה שהיה בחנוכה שקראו לכהן

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

יח. והאידנא דכולהו מברכי לפנייה ולאחריה

אף שמעיקר הדין בקריאת התורה¹⁰², לא היה צריך לברך כי אם הראשון ברכה ראשונה, והאחרון ברכה אחרונה, והאמצעיים יוצאין בברכתן. אעפ"כ תקינו רבנן משום הנכנסין והיוצאין באמצע הקריאה שלא ישמעו ברכת הפותח והחותם ויאמרו שקוראין בתורה בלי ברכה]שכל אחד ואחד מהעולין יברך בתחלה וסוף, כמו שנהוג היום.

ואסור לקרות בתורה בציבור אפילו פסוק אחד בלא ברכה¹⁰³, ולכן אלו הנוהגים לקרות פרשיות התוכחה (דפרשת בחוקותי וכי תבוא) בלא ברכה לפנייה ולאחריה, יש לבטל מנהג זה.

כהוגן ג"פ ראשונים של נשיא היום, אך בקריאת לוי טעה הבעל קורא וקרא פסוקים מנשיא אחר נמצא שהתחיל בשם של נשיא אחד וסיים בשם של נשיא אחר וכבר בירך הלוי ברכה אחרונה, והורה למעשה שא"צ לקרוא שוב ללוי, דדל מהכי תיבות האחרונות של שם הנשיא יש לנו ב' פסוקי וחצי בכשרות, ומה שקרא הבעל קורא מתוך פסוקים של יום אחר ליכא חשש כיון שהיו באותו עמוד ואין בתיבות הפסוקים שינוי.

¹⁰² מ"ב קלט ס"ק יד

¹⁰³ שו"ת משיב דבר להנצי"ב זצ"ל סי' ט"ז, שו"ת אנ"מ ח"ב סי' ל"ה,

ומה שנוהגים בכמה מקומות עפ"י צדיקי הדורות לקרוא בציבור פרשת הנשיאים בתחילת חודש ניסן ובהושע"ר קורין משנה תורה בציבור בלי ברכות לפנייה ולאחריה, כבר ישב זאת בשו"ת מנח"י ח"ח סי' פ"ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>